

A tite Rom Samba ni

A tite kun Pol wārgē dī pa

Rom samba

ni

A tite nyu hunnam

A tite koŋ Pol la wārgi Rom nyɔɔ patiba ni. Pol wārgē a tite koŋ Rom nyɔɔ patiba ni da dī hemɔn dī bɔru yabrey . Dī boŋə dī yom dī ye Rom nyɔɔ patiba menti-n-dondre halī dī bene yagv Española. Dī boŋə dī hukī ba ga dī pa ba a beni dī daki ba nyɔɔ panam.

Dī tite koŋ yoro dī fayate a nyɔɔ panam yoro waluma hun kū a keseey nahī. Gvko le ke a Dvfre hoptru a fɔmabu dī ye ba bunma makī dī yibre ni halī ba pane Zezi a nyɔɔ, gv ba yome la tomə gvɔɔ bagam wala dɛyley gvɔɔ yoməm gille.

Nuŋ Pol hūŋse ke a Zvyfuma la a digəmə wāanuw namba dɔru maŋa a Dvfre yiganu. Ba heme ba pa Zezi a nyɔɔ, da ba da a hoŋtəm. A Zvyfuma go kun dɔru ba hōfɔ kun ba bɔv la a digəmə wāanuw namba, a digama wāanuw namba mu go kun dɔru ba hōfɔ kun ba bɔv la Zvyfuma namba.

Gvko gille dī zāane ba, ba tugo la dombə la a bəəni, la dī fayati ba ni a waluma kun zuru la hun fu yeli dī humnu gv tofu gv ba tofə. Dī bole ba ba heme ba wey wala huyst a fuma, mbaa ba bene bagru kana bakɔ ba bagra. Kun wē a tite koŋ ni le nuŋ:

1 Pol sɛbe a Dvfre weyga (1: 1-17);

2 A fuma dɔru bage a wali zaabu (1: 18-3:20)

3 Naana a Dvfre bage la a fɔmabu a fuma bunma makī 3: 21-4: 25)

4 A Dvfre fuma dara a feyley feley (5:1-8-39)

5 A Dvfre dvge lsrayel, la halī a bada dɔ (9: 1-11-36)

6 A boŋey feyley feley (12-1-15:13)

7 A humnu kun Pol tige, la a posuu (15:14- 16:27)

A posuu

1 ¹Mkɔ, Pol Zezi Kɔristi wɔɔ, la wārgi a tite koŋ; a Dvfre yire mu la m bagu a tomo, la dī gorgi mu hɔlle ni da m sebu a kɔbaru dɔndvɔ koŋ.

²A kɔbaru dɔndvɔ koŋ, zaa kun tɔŋgu a Dvfre da bole ke dī bagra gv la, dī yomone dī annabiou ba wey gv dī tura yoro. ³A kɔbaru dɔndvɔ koŋ weyra dī bibɔɔɔbi hoŋ weyga, anu sɔru a yɔv Davidi ni a fubi tarey ni ; ⁴la halī la a Dvfre leŋkəm ni, a Dvfre, dī gaabi ni dī bage dī la dī bibɔɔɔbi, kɔnnu dī pane dī fegeti dī dvgu a sɔm; Zezi Kɔristi, v Daŋsa. ⁵Dikɔ ni, a Dvfre bage mu ni, m bagu a tomo Kɔristi dubey ni kun patu a digəmə fuma dɔru pa dikɔ a nyɔɔ ba soŋ dī ni. ⁶Nakɔ mu, bakɔ namba la, nakɔ kun da a Dvfre yiram da na bagu Zezi Kɔristi nyumba.

⁷Nakɔ dɔru bunma wē Rom, bunma a Dvfre boŋ la, la bunma dī yire dī kɔɔɔv hɔlle ni dī gille ni la. Maana a Dvfre v sa la a Daŋsa Zezi Kɔristi ti na nyufi ni a barke la dī pa na a bəəni.

Pol boŋ dī yav ye a nyɔɔ patiba bunma wē Rom

15: 23-32

⁸A pote dɔru m posru mu Dvfre barka la Zezi Kɔristi seere na dɔru furo ni, saba ba weyru na nyɔɔ panam weyga a duniyā daŋ tariya dɔru ni. ⁹A Dvfre, anu tomə m bagru la mu bunde dɔru, kun m sebru a kɔbaru dɔndvɔ kun zuru la dī bibɔɔɔbi hoŋ nyaa ke m bolu a nyɔɔ. Dī nyaa m hundɔru na ni fos, ¹⁰kun wakati m bagru a Dvfre

zāanam duru. M zāana a Dufre ke halı gu tere di humnu maana m deysi m be na ga. ¹¹Ke ase la, m boŋə handa m na na, da m tēesel na ni a Dufre leŋkəm hārāu kun patı na da a gaabi gu kītsı. ¹²Wala m bo ke, m boŋə m bene na ga da v duru da a beni, anı kama di dondo nyɔv panam ni, mko nakɔ nyɔv panam ni, nakɔ mu mko nyɔv panam ni.

¹³Mu nyumba m boŋ na hɔrɔ, ke ney wɔɔ m magale da m be na ga, la halı nyarj m ba da kana m bellı . M boŋə mu tomə hej hullu a bu na mu tullenı, kana ı hule a bu digə sərba namba tullenı . ¹⁴M heme m yav a fuma duru ga bunma kereti la bunma ba kerete, bunma ti keo la bunma ba te keo. ¹⁵Gukɔ la pa m boŋ handa m sebu na ni a kubaru dɔndɔvɔv naŋv, na mu ni bunma wē Rom.

A kubaru dɔndɔvɔv naŋv gaabi

¹⁶A kubaru dɔndɔvɔv naŋv sebam go mu ni koy; ke ase la a Dufre gaabi la kun hoptru anı duru pa a nyɔv, a zuyfuma dɔm, la bunma ba yeke a zuyfuma mu. ¹⁷Ke ase la, a kubaru dɔndɔvɔv naŋv la hūŋsrɔ ke: la a nyɔv panam ten ten ni a Dufre patı a fɔmabu baŋ bunma makı dukɔ a Dufre yiganı, la a nyɔv panam naŋv da la a kurgəm kala a kendam, mbala a kana a Wārgurı nahı bole: « Anı makı a Dufre yiganı a nyɔv panam gille feyrə.»^a

A fɔmabu soləm weyga

¹⁸A Dufre anı wē a dɔba ni, hūŋse di bun-hunnam la a huysam digre duru kun a fɔmabu huysrı dukɔ a Dufre la kun ba bagrı kun ba make di yeləm ni ba ligrı di nyɔv. ¹⁹Ke ase la kun a fubi dey di hɔrɔ kun zuru la a Dufre wē la fastı ba ni, a Dufre gille kerete ba ni gu. ²⁰Zaa a duniyā kurgəm ni, kun wē di ni a yibre ba dey gu na hi, kun yatı gu bo : di gaabi hun go kendam la kun la dukɔ a Dufre nandı gille, a humnu dey gu hɔrɔ hi di tomə wəlluhı ni. Kɔ a fɔmabu go a zemgu . ²¹Ke ase la, la kun ba hɔre a Dufre koŋ duru, ba ba dıbse di, ba ba pose di barka kana gu heme ba baŋ di ni gu. La kun ba meyrı ba humnu ni sungə ba la, ba humnu goore hej pane a yuku hal ba buna. ²²Ba bolə ke ba hōfu a humnu, la ba hagate a kiısəu. ²³Ba dıge a Dufre a dubeyo anı ba sibra pɔtɔlam, la ba yav Pɔtɔl a tooruu hun le: a fubi anı sıbrı nyanŋanɔŋ a lembı, a kaarema, la a hāuma tantıhi.

²⁴Gukɔ la pa a Dufre dıgv ba, ba wəllu a tomə zıgamsu, mbala kana ba buna boŋ, gu pa ba yafu a wolle yabrey kun ba koysrı dombə. ²⁵Ba tıgate a Dufre nyɔv la a wolou. Ba pɔtɔle kun a Dufre te taka, la ba dıgv a Dufre anı ti taka nandıku gille, dukɔ anı ni a nanu wē halı a bada. Amina! ²⁶Gukɔ la pa a Dufre dıgv ba a boŋey kesey hun koysrı ba hej yoro. Ba kena tıgate kana man gu bagrı a bɔrɔ la a keɔŋ mentı la dombə, la ba bagrı kun bēy gu baŋı. ²⁷A bena namba mu gu kana gu kana ba dıge kana man a bɔrɔ la kēɔŋ mentı la dombə, la a bɔrɔ la a bɔrɔ mentam la dombə boŋey nyırı ba kulftı. A bɔrɔ la a bɔrɔ dondo bagrı a koy tomə, la bako gille kulftı nahı yoro ba darı a yurumɔv kana makı la ba sumam.

²⁸Kun ba ba baŋe a bīyā da ba hɔrɔ a Dufre, a Dufre dıge ba la ba humnu kerəŋgi nahı yoro, da ba baŋı kun ba ba heme ba baŋı. ²⁹Ba hibe la kana ba make a Dufre yıbre ni digre duru bagam: a zaabi, boŋsu kun dıdum halfu, a hoysam, ba hibe la a bun-zamı, a kvam, a takafı, a humnu sɔŋey, dombə seeyə yeyam, ³⁰dombə zaabi bolba, a Dufre alba la ba, a fuma tıgɔmba, a bun-hoy samba, a nyır-yarav samba, gille pɔtɔlba ba, a gille demɔnɔvba, bunma kɔtru a waluma ba teŋgri da ba baŋı a zaabi, bunma gantı ba hullaba niyā. ³¹Ba go humnu, ba ba bagra kun ba bolu; ba ba boŋ a fuma, ba ba kommə wɔmgey. ³²Ba nyaa fēe a Dufre gurı hej: a fuma bunma bagrı a waluma nuŋkana tofə la a sum, la gu duru ba bagra hi la tan, la kun daki ba hūŋsrɔ bunma bagrı hi bej ni, ke kun ba bagrı koŋ dɔndu ba ni.

^a1.17 Habaku 2:4

A Dufre guru

2¹ Nkɔ anɔ gutɔ sɔrba, kɔ n go a zemgu kun dɔrɔlay la ni, ke ase la, n gutɔka sɔrba guru la n bagri hun ba bagri da, n gulle la kɔtu n guru. ² Bine, v nyaa ke a Dufre gutɔ bunma bagri nuɔkɔkana guru la a nyɔv. ³ N yelɔ n kɔra a Dufre guru ni, nkɔ anɔ gutɔ bunma bagri a walɔ heɔ kana guru, la nkɔ gulle bagri hi wala? ⁴ Wala a Dufre hɔrɛy pɔtu, di bun-sɔm la a bagam kun di bage hu ni heɔ n huysri? N bɛy ke a hɔrɛy pɔtu hun a Dufre bage hu ni heɔ heme i pa n tugati a humni? ⁵ La n dinna kun ba loe, la n bun-kanɛy gulle, a Dufre bun-hunnam n dinti n bellɔ la n gulle ni, a funde kun ni a Dufre hɔrɛyru di bun-hunnam la di guru hun maki. ⁶ A funde naɔgu ni a Dufre yuta fu kama ni di tomɔ. ⁷ A Dufre pata a feyley kun ba kendra ba daɔsama bunma bagri fos a hɔrɛy ni, ba yati a dubey a nyu zaɔam la a feyley kun ba sɔbra . ⁸ La di hɔrɛyru di bun-hunnam la di bun-hurga la ba daɔsama bunma gaɔ ba ba defa di ni, bunma ba sontɔ a nyɔv ni, la ba sontu a zaabi ni. ⁹ A warga kesey la a funi teta ba daɔsama durv bunma bagri a zaabi, a zuyfuma dɔm, la bunma ba yele a zuyfuma mu. ¹⁰ La a Dufre pata a dubey, a nyu zaɔam la a bɛani ba daɔsama durv bunma bagri a hɔrɛy ni, a zuyfuma dɔm, la bunma ba yele a zuyfuma. ¹¹ Saba a Dufre ga a fuma durv maɔɔa.

¹² Bunma durv go a deyley kun a Dufre pane Moyizi koɔ, bage a walɔ zaabi, ba mu sɔbra gu ba yome la a deyley naɔgu, la bunma durv baɔi a walɔ zaabi kunde ba hɔfu Moyizi deyley koɔ, a deyley naɔgu ba gutɔ la ba guru. ¹³ Bunma dɔmɔn a deyley durv dɔ le a fuma bunma maki a Dufre yiganɔ, la bunma bagri kana gu bole beɔ la bellɔ baɔi bunma maki. ¹⁴ Halɔ bunma ba yele a zuyfuma, bunma go a deyley kun a Dufre pane Moyizi naɔgu, bako gulle baɔrika kun gu bole, gu wɛ la mbala ba hɔfa gu la ba buna yoro, mbaa la kun ba go gu. ¹⁵ Ba hɔrɛyru nuɔkɔkana ke kun a deyley naɔgu boɔse ba bagri naɔgu wɔrge ba buna yoro. Ba humni pati gu kɛseti; ba buna yoro ba tiri zergɔ ba gulle wakati dumbara , wakati dumbara mu ba tiri faasa ba gulle ni. ¹⁶ Heɔka keretrɔ fun- kun funde a Dufre yom la Zezi Kiristi, di giri kun hɔrfu a fumabu buna yoro durv guru, mbala kana a kibaru dɔndɔgu kun m sebru a fuma ni naɔgu bole gu.

A zuyfuma la a deyley naɔgu

¹⁷ La nkɔ, anɔ bolu n gulle ke a zuyfu, n gɔri a deyley nahɔ, n pɔtɔllu n gulle kun n bage a Dufre yomo la gulle, ¹⁸ n nyaa kun di boɔ, la a deyley seble ni, n nyaa kun hɔrɛy n kɔrɔtu, ¹⁹ n pɔrɔm ke anɔ hɔrɛyru a nyiri a bɔru la ni, a pɔndugu kana la ni bunma wɛ a yuku yoro ni, ²⁰ bunma bɛy hɔrɛyru la ni, a gunda seboɔ la ni, saba n pɔrɔm ke n da a deyley yoro a hɔram fasi la a nyɔv durv kun zuru la a Dufre. ²¹ Nkɔ anɔ seboɔ fuma sɔrba, a sela la n ba seboɔla n gulle? Nkɔ anɔ sebru ke fu ba heme di buno, ase la la n bunon? ²² Nkɔ anɔ bolu ka fu yom, ase la la n yommu? Nkɔ anɔ kiti a tooru ase la la n kɔtu i sorou, i dɔy yoro? ²³ N pɔtɔllu n gulle a deyley naɔgu gulle, kay n huysri a Dufre kun n bagri kun a deyley naɔgu bole ka gu baɔi. ²⁴ A Wɔrgri nahɔ yoro a Dufre bole: «Nakɔ gulle, bunma ba yele a zuyfuma weyri a weyga zaabi a Dufre seere ni.» n pɔtɔl n gulle^b

²⁵ A pɔrɛɔa la, n baɔrika kun a deyley bole, a baɔgu zuɔm fiuri, la n ba baɔrika kun a deyley bole, n zue baɔgu mu, gu wɛ la mbala n zue a baɔgu. ²⁶ Halɔ a bɔrɔ anɔ ba zue a baɔgu bage kun a deyley bole, a Dufre ba yelɔ di mbala a fu anɔ zu a baɔgu kana wala? ²⁷ A bɔrɔ anɔ ba zue a baɔgu, a baɔgu kun ba dokru a kulɔ ni naɔgu, la di bagri a deyley kun bole gu baɔi, bella giri nkɔ anɔ ba sontɔ a deyley ni guru mbaa la kun n hɔfu a deyley kun wɔrgu, la kun n zue a baɔgu durv. ²⁸ Ke ase la a Zuyfu gulle gulle, a Zuyfu anɔ bagri n gulle mbala a zuyfu a fuma yɔba yelɔm dɔ, la a

banġu gulle gulle naġvu, a banġu kun ba dokru a kulò koġ dɔ. ²⁹La a zuyfu gulle gulle le, ani le a zuyfu di bunde yoro; la a banġu gulle gulle naġvu a bunde banġu naġvu la, kun a Dufre leġkam bagri, kay kun siti a deyley kun wārgi naġvu ni dɔ. A zuyfu gulle gulle hoġ a fɔmabu ga dɔ di dari di nanv la a Dufre ga di dari di nanv.

A fɔmabu dɔrv dɔge a Dufre bɔrv

3 ¹Kɔ ase a zuyfɔma bɔv la fɔma sɔrba namba? Wala ase a banġu naġvu fūrī? ²A bɔvley naġvu kaġ kama dɔrv ni la. Dɔm dɔm dɔrv bakɔ ni a Dufre pane di nyir-weyni da ba hōġo hu. ³Kɔ ase! Halt menaġ ba tullenti ba bage a nyɔv la a Dufre, bakɔ ba bage a nyɔv la a Dufre, gaġġana a Dufre a nyɔv bagam wala? ⁴A bada! A Dufre a nyɔv bolo la, la a fɔbi dɔrv a wolou sa la; kana gu wārgē:

«Kala ba hɔrɔ ni n weyni ke ani maki la ni.

La ba ġitika ni maana n dobo bunma ġiti la ni.» ^c

⁵La halt a zaabi kun v bagri tġrika a Dufre makam sele, ase v bolu? V bolɔ ke a Dufre ani bagri kun ba make la, kun di turi hu ni a humni? [Kana a fɔmabu hɔnam m weyni nuġ] ⁶A bada! Saba a Dufre maana ba make, naana di deysri la di ġuri a duniyā koġ ġuru?

⁷La halt mkɔ wolou ni, a Dufre nyɔv nahī pændətrə fasti gu kūrī gu hōġsv di dubey, ase la kun ba kɔrv mu ġuru kɔynde mbala a wali zaabi bagrɔ? ⁸A sela n ba bolɔ da, kana menaġ bunma tɔġɔmmu hu beġ bolu mu nu: «U bagri na a zaabi da gu hul a hārēy?» A fɔma beġ daŋsama ġuru ġita la gu tofu la ba.

Fv kã go ani maki a Dufre yigani

⁹Kɔ ase ? Ukɔ a zuyfɔma bɔv la digəmə sɔrba namba? Lay lay ! Saba m tagate gu m hōġsv na ke a zuyfu we, ani ba ye le a zuyfu we, ba dɔrv wē la a wali zaabi naġvu dabri ni. ¹⁰A Wārgiri nahī yoro a Dufre bole :

«Fv go ani maki a Dufre yigani, mbaa fv dvm ten,

¹¹A fv ani hōfv a humni go, a fv ani yati a Dufre go ¹²Ba dɔrv dɔge a bɔrv, ba menti ba sum. Fv kã go ani bagri a hārēy, mbaa fv dvm. ¹³Ba hilo wē la mbala a hubre kun nyurē keleti

la ba dilav, ba zɔġɔmmu la sɔrba

Ba nyiyā kanna a pāyri leem kana.

¹⁴Ba nyiyā hibe la a siəm la a nyir-kani.

¹⁵Ba huri wolle wolle da ba tigi a pumde,

¹⁶fun dɔrv ba yome ba dɔgra a yeyla, la a bɔne,

¹⁷ba ba hɔre a bɔrv kun patu a bəni.

¹⁸Ba go a Dufre fɔni mbaa dige.

¹⁹Bine, v nyaa ke kun a deyley naġvu bole dɔrv, bunma heme ba soġ kun gu bole ni, gu bole gu, kun patu ka pumde kã deysi di lagati di nyurē di pa di ġulle a zemgu, la maana a duniyābu dɔrv hɔrɔ ke ba kuye a nyɔv a Dufre yigani. ²⁰Ġukɔ la pa kun fv bagri kun a deyley bole ba yata gu bo ke di make a Dufre yiba yeləm ni, ke ase la a deyley kɔ pata da a fɔma hɔrɔ ke ba bage a wali zaabi.

Kana fv bagri ani maki a Dufre yigani

²¹La masarġ, a Dufre hōġse kana di patu v bagri a fɔma bunma maki di yibre ni gu ba yomme la a deyley naġvu. A deyley hun a Dufre pane Moyizi ni, la a annabiou hōġse ke nyɔv la gu. ²²A Dufre pata a fɔmabu bagri bunma maki di yibre ni, ba nyɔv panam Zezi Kırısti ni zambaani. A fɔma bunma pa Zezi Kırısti a nyɔv dɔrv ni di bagri gu, saba ba dɔrv maġġa di ni. ²³Ba dɔrv bage a wali zaabi, la ba kuye a Dufre dubey nahī. ²⁴La a Dufre hārēy nahī zambaani, di pane ba bagri a fɔma bunma maki

di yibre ni ba ba yire kaŋ, di yome la Zezi Kiristi di yebtu ba a wali zaabi nanŋu ni. ²⁵Diko Kiristi nandi a Dufre bage a seyə kun patu di nyem nahī ni, bunma patu diko a nyɔɔ namba duru da ba tomə hun tārī kun a Dufre boŋ yaafa;^d di bage le pote, kunnu di kue di bunde di duɔɔ a fɔmabu zaabi taali di ba nyumɔne ba, da di hūŋse ke diko fos di make, ²⁶le la di nyaŋ mu, saba di boŋse di wē anu maki, la di pa bunma pa Zezi a nyɔɔ mu baŋi bunma maki di yigani. ²⁷Ko kaŋ wē kɔynde kun nyuni v dey v ti v gulle a saru? Kaŋ kā go! Ase gulle? Saba a deyley ni soŋəm dɔ kalli, la a nyɔɔ panam la. ²⁸Saba v hunam ke a fubi bage anu maki a Dufre yigani di nyɔɔ panam gulle, kay kun di baŋi kun Moyizi deyley bole dɔ. ²⁹Wala a Dufre, a zuyfuma da ten ten Dufre la di wala? Bunma ba ye le a zuyfuma ko Dufre dɔ la di wala ? A pūrēŋa la, bunma ba ye le a zuyfuma mu Dufre di la. ³⁰Saba Dufre dum ten da la wē, diko la patu bunma zu a baŋu baŋi bunma maki di yigani ba nyɔɔ panam gulle, diko mu la patu bunma ba zue a baŋu baŋi bunma maki di yigani ba nyɔɔ panam gulle.^e ³¹Koŋ yata gu bo ke a nyɔɔ panam gulle, v tigrī bundu a deyley nanŋu wala? A bada! Kun kī, a deyley heŋ ni v patu a gaabi kun i hōfu duru.

Abraham nyaŋŋanam a nyɔɔ panam yoro

4 ¹Ko ase v bolu kun zuru la Abraham anu ni v sure? A fubi tarey ni ase di da? ²Maana gu kundv ke Abraham di tomə wollvhi gulle, di bage anu maki a Dufre yigani, di hōfu kun di tiri di gulle ni a saru. La nuŋko di ba dey di baŋi gu a Dufre yigani. ³Ke ase la, a Wārguri nahī yoro gu wārgē: “Abraham pane a Dufre nyɔɔ, la guko pane a Dufre kal di mbala a fu anu maki diko a Dufre yigani.”^f ⁴Bine, v nya ke anu wɔl ba yita di ni di tomde nanŋu gulle, kun ba yiti di ni nanŋu, ba ye le kun ba pane di bundv, di yurumɔ la. ⁵La, halu anu ba wɔle a tomde, diko ko pane da a Dufre a nyɔɔ; ke a Dufre anu patu a wali zaabi baŋu baŋi a fu anu maki la. A Dufre ye le di nyɔɔ panam nahī di kal di mbala a fu anu maki kana. ⁶Nuŋ kana David weyri a fubi dɔnɔm weyga anu a Dufre kale anu maki diko a Dufre yigani, gu ba ye le la di tomə wollu hu:

⁷A nyu-dɔnɔm samba la ba daŋsama bunma ni a Dufre te yaafa ba zɔŋgrev la di sungu ba wali zaabv! ⁸A nyu-dɔnɔm sa la a fu anu wali zaabi a Daŋsa ba kalla.

⁹A dɔnɔm koŋ bunma zu a baŋu namba ni da la gu, wala bunma ba zue a baŋu namba ni la gu? Ke ase v bole ke Abraham a Dufre kale di la mbala anu maki diko a Dufre yigani di nyɔɔ panam gulle. ¹⁰Ko naana la di kunnu a Dufre kale di a fu anu maki di yigani? Di baŋu zuəm bellenu la, wala kun fendi di baŋu zuəm la? Di ba zue a baŋu kunnu a Dufre kale di a fu anu maki di diko a Dufre yigani. ¹¹La guko bellenu, di zue a baŋu da gu baŋi a siləŋkeenə di kulv ni, kun hūŋsɔru ke a Dufre kale di la a fu anu maki diko a Dufre yigani, kunnu di ba zue a baŋu di nyɔɔ panam gulle. Nuŋ Abraham hagete bunma pa a nyɔɔ duru sa, mbaa ba ba zue a baŋu, la a Dufre kal bakv mu mbala bunma maki diko yigani. ¹²Bunma zu a baŋu mu sa la di, bunma zu a baŋu nuŋ da dɔ koy, la, bunma zantu Abraham v sa nyɔɔ panam wolla kunnu di da ba zue a baŋu la.

Abraham nyɔɔ panam a Dufre ni

¹³Ke ase la, kun Abraham yommu a deyley kun bole duru dɔ pa, a Dufre bo di ni ke di pata di la a duniyā koŋ, diko wala bunma siri di ni, di nyɔɔ panam gulle la. ¹⁴Saba halu gu kundv bunma dari kun a Dufre bole di bagra nanŋu, ba dara gu la

^d3.25 Zezi Kiristi nyem nahī surəm la tigrī a wali zaabi Levitiki 16

^e3.30 A Dufre tira nahī ni tigni gɔrɔ weyri bunma zu a baŋu weyga kun yati gu bo a zuyfuma, la bunma zue a baŋu kun yati gu bo bunma ba ye le a zuyfuma duru weyga

^f4.3 Gen 15: 6

kun ba bagrı kun a deyley bole ni da, a nyɔv panam go kun i firī, a Dufre weyni hun di bole di bagrı nahī go bi kɔynde. ¹⁵ Saba a deyley bela la a Dufre bun-hunnam, la a fun a deyley go a tām mu go.

¹⁶ Gɔkɔ la pa a Dufre kun bole di bagra naŋvu a nyɔv panam gulle la, kun patu a Dufre kun bole ke di bagra naŋvu baɣi, a bagam kun diko a Dufre bage bunma siti Abraham ni duru, bunma sontu a deyley naŋvu namba da ten ten do, la bunma patu a nyɔv kana Abraham pane a nyɔv namba duru la. Abraham v duru sa la. ¹⁷ Mbala kana a Wārgiri nahī yoro a Dufre bole gu: «M bage n la fu ani ni a digəmə handa sure.»⁸ U sa la di a Dufre ani ni di pane a nyɔv hoŋ yigani, a Dufre ani patu a feyley bunma sɔvu, la di pa kun go tugo. ¹⁸ Tamhā kā go kun fu dey di ti tamhā, la gu duru Abraham pane a Dufre nyɔv, di te tamhā, la nuɗ di hagate ani ni a digəmə handa sure, mbala kana a Dufre da bole di ni gu, nuɗ la bunma siti n ni kale. ¹⁹ Abraham nyɔv panam gaabi ba boɣe, kun di yeli di kulɔ mbala kun a sum nyiyē, saba di hōfa kun bagrı zenə zaŋvufɔ (100), la Sara di kēɔŋ mu kun zenə gamse a hulam daam. ²⁰ La a Dufre kun weye di bo di bagrı di ni naŋvu ni, di ba kuye a nyɔv panam, di humni ba weyme; la kun kū a nyɔv panam pane di a gaabi, di dubsu a Dufre. ²¹ Di pūrām koŋka: kun a Dufre weye di bo di bagra, di hōfu a deyla mu kun bagrı gu. ²² Gɔkɔ mu la pa a Dufre kale Abraham mbala a fu ani maki diko a Dufre yigani. ²³ La a Wārgiri nahī kun bole: «A Dufre kale di la mbala a fu ani maki diko a Dufre yigani naŋvu,» diko ten ten ni gulle do a weynibu heɗ wārgē. ²⁴ Uko mu gulle i wārgē, uko bunma a Dufre bellɔ kal mbala bunma maki di yigani, uko bunma patu a nyɔv diko a Dufre ani fegeti v daŋsa Zezi. ²⁵ A Dufre dɔge ba ku di uko zɔŋgrev heɗ gulle, la di fegeti di, da di pa v baɣi a fuma bunma maki diko a Dufre yigani.

A bəəni v la a Dufre tulleni

5 ¹ Kɔ nuɗka, kun v bage bunma maki a Dufre yigani v nyɔv panam gulle, a bəəni wē v la a Dufre tulleni, v Daŋsa Zezi Kırısti zambaani ni. ² Zezi zambaani ni v deyse, la a nyɔv panam v woromsu a Dufre a boŋey sa ani gulle ni v feyfu masaŋ nuɗ. La v buna dɔndu saba v turɔ tamhā v dara a Dufre dubey. ³ Kun daki, v bagrı a bun-dɔnɔmu mbaa v wargama kesey yoro, kun v nyaa ke a warga bella la a bun-dumam. ⁴ A bun-dumam bella la a nyɔv bagam a kaŋeyŋa yoro, a kaŋeyŋa yoro nyɔv bagam bella la a tamhā. ⁵ Bine, a tamhā ba wollə hu ni, ke ase la a Dufre yomone di leɗkam hun di pane hu di ti di boŋey v buna yoro.

⁶ Ke ase la, kunnu v fēyfu v go gaabi v hoptu v gulle a wali zaabi ni, a wakati kun a Dufre da hɔgale kun tere, a Kırısti sibe uko a wali zaabi bagrıba ni. ⁷ Gu bī fu soŋ di sɔvu ani maki ni; gu dey fu da a beni di sɔvu a fu hārēyɔ ni. ⁸ La ye na kana a Dufre hūŋse ke di boŋ hu: a Kırısti sibe uko gulle, kunnu v da fēyfu a wali zaabi bagrıba la hu. ⁹ Di seyə zambaani ni, masaŋ nuɗ v bage a fuma bunma maki a Dufre yigani, la kun kū di hoptɔrə hu la a Dufre bun-hunnam nahī ni. ¹⁰ U da bage a Dufre alba, la a Dufre gɔne di magal v la di tulle di bibɔrɔbi nandi sum zambaani ni. Kɔ masaŋ kun v gɔne v da a magalam v la di tulleni, di bella hoptu hu di bibɔrɔbi nandi feyley zambaani. ¹¹ Koŋ ten ten do gu fēyfu: v buna dɔndu la a Dufre v Daŋsa Zezi Kırısti zambaani ni, ani gulle masaŋ v gɔne v da a magalam v la a Dufre tulleni.

Adama la Zezi Kırısti

¹² Gɔkɔ la pa, kana a wali zaabi zue a duniyā koŋ ni fubi dum ten gulle, la a wali zaabi naŋvu bene la a sum. La a sum naŋvu tiye a fumabu duru, saba ba duru bage a wali zaabi. ¹³ Kun fendi a Dufre kunnu pane Moyizi a deyley, a wali zaabi da wē la a duniyā koŋ yoro, la a deyley kun go leni gulle, a Dufre ba kalla a wali zaabi naŋvu. ¹⁴ La gu duru zaa Adama wakati kala gu bene te Moyizi wakati, a sum hūŋse

ı deyla mbaa bunma ba bage a wali zaabi, ba tã a Dufre nyurē Adama kana namba nyuni . Adama, anı heme di be nandı nyanɲanɔŋ la dı ¹⁵ La Adama zɔŋgre naŋgu, la a Dufre hãrãv naŋgu tullenı a kɔrɔtam kesey la wē. A nyɔv la kɔ ke a fumabu handa sibe fubi dum ten zɔŋgre naŋgu gulle; la a Dufre bagam nahı kesey la kũ, dı hãrãv hun dı pane a fumabu handa fubi dum ten, Zezi Kırısti zambaanı nı kesey la kũ fun hēy. ¹⁶ A Dufre hãrãv kın bellı la, la a kaŋ kın fu dum ten wali zaabi naŋgu bellı la gudum dɔ: Ke ase la fu dum ten wali zaabi benela a Dufre guru, la a Dufre guru benela a fumabu nı a guru kɔtam, la a Dufre hãrãv hun pane nahı, mbaa la a zɔŋgre vɔtv nahı, ı pane ba baŋı bunma makı a Dufre yıganı. ¹⁷ A nyɔv la ke fu dum ten zɔŋgre gulle a sum hũŋse gu gaabi, fubi dum ten gulle; la fu dum ten Zezi Kırısti gulle, a fumabu dara handa gu kũsı: ba daŋsama bunma dırv darı a Dufre baŋı ba nı dı hãrēy handa, la dı pa ba baŋı bunma makı dı yıganı, ba feyrə, la ba dura a yu a Kırısti nandı zambaanı nı.

¹⁸ Nuɲ, kana fubi dum ten zɔŋgre naŋgu benela a guru kɔtam a fumabu dırv nı; le da, fubi dum ten tomde makı a Dufre yıganı naŋgu pane a fumabu makı a Dufre yıganı, la gukɔ gulle ba dırv da a feyley. ¹⁹ Ke ase la, mbala kana fubi dum ten tã a Dufre nyurē, la a fuma handa handa baŋı a wali zaabi samba; le da mu, fu dum ten Dufre nyurē soŋəm gulle, pane a fuma handa handa baŋı bunma makı a Dufre yıganı.

²⁰ A deyley naŋgu zue la, da gu pa a zɔŋgre kereti gu dakı, la fun a wali zaabi naŋgu pɔrse, a Dufre bagam nahı la pɔrsırv gu kũsı kɔynde . ²¹ Nuɲ kana , a wali zaabi naŋgu kana hũŋse gu hõfu a deyla gu kurv, le da mu a Dufre bagam nahı hũŋsrı ı deyla kın ı hõfu kın baŋrı hv bunma makı a Dufre yıganı , da v da a feyley hun ba kendra Zezi Kırısti v Daŋsa zambaanı nı.

A sum kın zuru la a wali zaabi, la a feyfumi Zezi Kırısti zambaanı nı

6 ¹ Kɔ ase v bolu ? U heme v fēy a wali zaabi yoro, da a Dufre bagam nahı pɔrsırv wala? ² A bada! Ukɔ wē la mbala a fuma bunma sıbv kana a wali zaabi yoro, naana v gɔtv la v fey kɔynde a wali zaabi yoro ? ³ Na bēy ke v dırv bunma da a hem mirēlēm kın mentı hv la Zezi Kırısti, a hem mirēlēm kın baŋı hv, v la dı gudum dı sum nı naŋgu v da? ⁴ Kɔ a hem mirēlēm naŋgu, a hubre yoro ba te hv da v la dı baŋı gudum dı sum nı, kın patı, kana a sa nandı gaabi fegete a Kırısti nandı, ukɔ mu fey a feyley feley.

⁵ Ke ase la, v la dı bage gudum dı sum zambaanı nı, v la dı bagra gudum mu dı fegetəm zambaanı nı. ⁶ U hɔrɔ na koŋka gu hãŋsı: a fubi tarey hun yoro tugle pote nahı, ba baŋe ı la a Kırısti a dãyrē gaarv nyuni, kın patı a wali zaabi kın zuru la ukɔ gulle yey fastı, ka v gɔ v baŋı a wali zaabi bɔrı lay. ⁷ Saba anı sıbv da dı gulle la a wali zaabi. ⁸ Bıne, halı v sibe la a Kırısti, v nyıfa ke v feyrə mu la dı . ⁹ U nyaa ke a Kırısti zaa kın dı fegete, dı ba gɔta dı sıbv lay: a sum go dı nyuni a deyla kɔynde. ¹⁰ Ke ase la a Kırısti sibe, la kın zuru la a wali zaabi gulle dı sibe, naadum ten a wakatıv dırv nı; la masaŋkɔ kın dı feyfu, dı feyɔ a Dufre nı. ¹¹ Nuɲ kana, nakɔ mu yena na gulle mbala na sibe kın na kɔrɔte la a wali zaabi, la na feyfə a Dufre nı na la Zezi Kırısti kın mente gulle.

¹² Maana ka a wali zaabi gɔ lay gu da a deyla na kulɔ kın bellı sıbv naŋgu nyuni, da gu pa na soŋ kın a kulɔ koŋ boŋ nı. ¹³ Ka na zaŋ na kulɔ yasav na tı a wali zaabi tomə nı mbala a kaŋ da na baŋı a zaabi. La zaŋna na gulle na pa a Dufre nı, mbala a fuma bunma fegetı, la na zaŋ na dv-dırv na pa a Dufre tomə nı mbala a kaŋ kın baŋrı kın makı. ¹⁴ Ke ase la, a wali zaabi ba dara a deyla na nyuni kɔynde, saba na nakɔ go a deyley dabrı na nı, la a Dufre bagam na nı la.

A wɔlam kɔn patɔ fɔ baɣɔ anɔ makɔ

¹⁵ Kɔ ase? U fɛyɔrɔ v baɣɔ a walɔ zaabi, ke v wɛla a Dufrɛ bagam hu nɔ la ke v go a deyley dabɔ nɔ wala? A bada! ¹⁶ Na bɛy ke halɔ na tɛ na gulle fɔ tomde nɔ a bɔrga kana, da na soɲ dɔ nɔ, anɔ nɔ na sontu nandɔ bɔrɔ la na, kɔ maana na bage a walɔ zaabi bɔrɔ, gu hɔgɔ na gu yav la na a sum tige nɔ, maana na bage a Dufrɛ nɔ soɲɔm bɔrɔ, gu baɣɔ na bunma makɔ dikɔ a Dufrɛ yɔganɔ. ¹⁷ La, albarka a Dufrɛ nɔ, nakɔ bunma tugo pote a walɔ zaabi bɔrɔ la na, masanɲkɔ na soɲe la na buana duvɔ a sebɔlam kɔn ba sebɔle a fuma duvɔ la na soɲ. ¹⁸ Na sɛre a walɔ zaabi bɔrɔ nɔ, la na hagatɛ kɔn makɔ bɔrɔ. ¹⁹ M weyɔrɔ la na kana a fubi weyɔrɔ, kɔn na dɔmɔnam wurfɔ gulle. Pote, na pane na duvɔ mbala a bɔrɔ a walɔ zigamsɔ la a zaabi tomde nɔ, kɔn bella a Dufrɛ tɔam ; le kana, masanɲ pana na duvɔ mbala a bɔrɔ kana kɔn makɔ tomde nɔ, da na da a feyley kɔn kɔrɔtɔ hɔle nɔ a Dufrɛ nɔ.

²⁰ Kɔnnɔ na da bage a walɔ zaabi bɔrɔ, na hɔle da go la kɔn makɔ a Dufrɛ yɔganɔ bagam. ²¹ Kɔ ase na da a tomɔ huɔn koy hɔfɔ na nyaɲ heɲ nɔ? A tomɔ heɲ bellɔla a sum. ²² La masanɲkɔ, na sɛre a walɔ zaabi bɔrɔ nɔ, la na hagatɛ a Dufrɛ bɔrɔ, na darɔ a Dufrɛ na duntɔ na a feyley kɔn kɔrɔtɔ hɔle nɔ dɔ gulle nɔ yoro, la a kendɔgam nɔ na dara a feyley kɔn ba kendra. ²³ Saba a walɔ zaabi yɔrɔmɔv a sum la; la a Dufrɛ hɔrɔv kɔn a Dufrɛ patɔ bindɔ bindɔ, a feyley kɔn ba kendra la, v la Zezi Kurɔstɔ v Daɲsa mentɔ n dondre nɔ.

A weyga kɔn zuru la Zezi nyundɔ la a deyley

7 ¹ Mu nyumba na nyaa fɛe kɔn m yatɔ m bo, nakɔ a fuma la, a fuma bunma nyaa a nyurɛ kɔn ba hɔgale naɲgu, ke a nyurɛ kɔn ba hɔgale naɲgu hɔfa da a dabɔ a fubi nyuntɔ kɔn zaka dɔ feyfu. ² Nuɲ kana la, a kɛɔɲ anɔ hem dɔyɛ la dɔ bara dombɔ nɔ a nyurɛ kɔn ba hɔgale naɲgu zambaani, kɔn zaka dɔ bara feyfu duvɔ; la halɔ dɔ bara sɔbe, dɔ da dɔ gulle la a nyurɛ kɔn ba hɔgale naɲgu kɔn da dɔ dɔ la dɔ bara dombɔ nɔ. ³ Kɔ halɔ dɔ bara feyley yoro dɔ hagatɛ didum kɛɔɲ, ba bolɔ dɔ la ke a yommo, la halɔ dɔ bara sɔbe, dɔ da dɔ gulle la kɔn zuru la a nyurɛ kɔn ba hɔgale naɲgu ; kɔ dɔ ba ye la yommo halɔ dɔ hagatɛ bɔrɔ sɔrɔ kɛɔɲ. ⁴ Nuɲ la gu nakɔ mu nɔ, mu nyumba. Kɔn na mente la Kurɔstɔ kulɔ naɲgu gulle, bunma sɔbu kana la na kɔn zuru la a deyley naɲgu, da sɔrɔ halɔ na masanɲ, anɔ ba fegete dɔ sɔrɔ bunma sɔbu tullenɔ hoɲ, kɔn patɔ v baɣɔ kɔn tɛ a Dufrɛ humnɔ. ⁵ Ke ase la, kɔnnɔ v da fey kana vɔkɔ gulle da boɲ, a deyley naɲgu da pata a boɲey zaabi wɔllɔ v kulɔ du-duvɔ yoro, ɔ patɔ v baɣɔ kɔn bellɔla a sum. ⁶ La masanɲkɔ, a deyley yondo kɔtɛ v kuftɔ nɔ, saba v bage bunma sɔbu kana kɔn baɣɔ hu a kasɔbu naɲgu nɔ, kɔ v dey v wɔl a Dufrɛ nɔ kana felem a Dufrɛ lenkɔm dabɔ nɔ, la kay kɔrɔrɛ kana naɲgu dɔ, a deyley kɔn wɔrgɔ naɲgu dabɔ nɔ.

A deyley ba tɔgra fɔ a walɔ zaabi nɔ

⁷ Kɔ ase v bolu ? A deyley a walɔ zaabi la gu wala? A bada! La a deyley la pa m hɔrɔ kɔn le a walɔ zaabi. Ke ase la, m da ba hɔta a kaɲ daam bɔnɔ hɔgɔrey halɔ kɔn a deyley bole : «N ba bagra a bɔnɔ daam la didum kaɲ.»^{h7} ⁸ A walɔ zaabi naɲgu da la a bɔrɔ a deyley naɲgu nɔ, gu be la mu nɔ didum kaɲ bɔnɔ daam hɔgɔrey digre duvɔ, saba a deyley goka a walɔ zaabi a kaɲ sɔbu la. ⁹ Pote, kɔnnɔ a deyley go, m feyfɛ; la a nyurɛ kɔn ba pane naɲgu kɔn bene, a walɔ zaabi naɲgu hagatɛ a kaɲ kɔn feyfu, ¹⁰ la mko hagatɛ anɔ sɔbu. Nuɲ a nyurɛ kɔn ba pane kɔn hem gu bela a feyley, mko nɔ gu benela a sum. ¹¹ Saba a walɔ zaabi da la a bɔrɔ, gu zɔgɔm mu a nyurɛ kɔn pa naɲgu zambaani nɔ, la a nyurɛ kɔn pa naɲgu zambaani nɔ, gu pane m sɔbu. ¹² Kɔ nuɲ, a deyley a Dufrɛ ga gu sɛre la a nyurɛ kɔn pane naɲgu a Dufrɛ ga gu sɛre, gu make, gu hɔrɔyɛ. ¹³ Kɔ kɔn hɔrɔyɛ hagatɛ kɔn bela mko nɔ a sum wala? A bada! A walɔ zaabi

^{h7} 7 Ex 20.17; Deut 5.21

yome la kun hārēy da gu be la mu ni a sum. Nuḡ kana a nyurē kun ba pane koḡ pane ba go ba hōrō kana a wali zaabu ba hārēyā la gu gaabi duru.

A fubi ani a wali zaabu la hale

¹⁴ U nyaa ke a deyley sure a Dufre ga; la mko, a fubi la, ani ba dole mbala a bōrga wali zaabu ni. ¹⁵ Ke ase la m ba dōmōna kun m bagri bi: saba kun m boḡ, m ba bagra gu, la kun m kuti guko m bagri. ¹⁶ Halu m bagra kun m ba boḡ, guko m hōre ke a deyley ko hārēy. ¹⁷ Ko mko do kōynde ani bagri kun m bagri koḡka, la a wali zaabu kun wē mu yoro la. ¹⁸ M nyaa ke kun hārēy kā go mu yoro, kun yatu gu bo mu fubi tarey weyga m weyru. Saba a boḡey da gu bagri a hārēy wē mu bunde yoro, kay a deyla kun bagri a hārēy go. ¹⁹ Ke ase la, a hārēy kun m boḡ, guko m ba bagra gu, a zaabu kun m ba boḡ guko m bagri. ²⁰ M bagraka kun mko ba boḡ, ko mko do kōynde ani bagri gu hoḡ, la a wali zaabu kun wē yoro la.

²¹ Ko a deyley koḡ m na: mko ani boḡ m bagri a hārēy, a zaabu da m dey m bagri. ²² Mko gulle bunde soo ni, a Dufre deyley dōndu mu ni. ²³ La m niyē mu kulō ni, deyley sōrgu dum kun timmu la a deyley kun mu humni hōḡse ke gu hārēy naḡu, a deyley naḡu la bagri mu a wali zaabu deyley kun wē m yoro naḡu kasubi. ²⁴ A wōmgey sa la mu! Ani la hoptru mu la a kulō koḡ kun belli la mu ni a sum? ²⁵ M nanti a Dufre, Zezi Kiristi v Daḡsa zambaani ni! Niḡka, la mu humni feyhi ni, a Dufre deyley naḡu bōrga la mu, la a fubi tarey heḡ ni a wali zaabu deyley naḡu bōrga la mu.

A feyley la a Dufre leḡkām

8 ¹ Ko masan, a guru kōtam go ba daḡsama bunma mentu la Zezi Kiristi ni. ² Ke ase la, a Dufre leḡkām deyley kun patu a feyley Zezi Kiristi zambaani pane n da n gulle la a wali zaabu deyley la a sum. ³ Moyizu deyley ba deyse gu tigi a fūmabu a wali zaabu ni, saba a fūmabu gaabi goore pane a deyley naḡu go gaabi da i bagri gu; la a Dufre bage gu: di kōte a wali zaabu kun yoro a fūmabu wē naḡu guru kun di tōḡge di bibōrōbi a kulō kun nyar a fubi ani le a wali zaabu bagrō kulō yoro. ⁴ A Dufre bage niḡka da v deysi v fey mbala kana a deyley bole. Nuḡ a fubi tarey do dunt hu kōynde, la a Dufre leḡkām gaabi la dunt hu. ⁵ Ke ase la, bunma feyri kana fubi boḡ, a fubi tarey waluma la ganti ba nyu, la bunma feyri kana a Dufre leḡkām boḡ, a Dufre leḡkām waluma la ganti ba nyu. ⁶ Halu fu debe a fu tarey kun boḡ ni, gu yaga la di a sum tige ni, la halu fu debe a Dufre leḡkām kun boḡ ni i yaga la di a feyley la a bōeni tige ni. ⁷ Bunma a fubi tarey hale a Dufre alba la; ba ba sontā a Dufre deyley ni, ba ba dey mbaa mu we. ⁸ Bunma defu a fubi tarey ni ba dey ba te a Dufre humni.

⁹ La nako, na ba feyfā kōynde kana a fubi tarey boḡ; na feyfā kana a Dufre leḡkām boḡ, saba a Dufre leḡkām wē la na buna yoro. Halu fu gokā Kiristi leḡkām, Kiristi ba halfa di. ¹⁰ Halu Kiristi wēka na buna yoro, a nyu la ko, a kulō koḡ sibe a wali zaabu gulle, la a leḡkām feyfu na buna yoro, saba na bage a fuma bunma maku a Dufre yigani. ¹¹ La halu a Dufre leḡkām hun pa Zezi fegeti wēka na buna yoro, diko a Dufre ani fegeti Zezi nandi, di leḡkām zambaani ni di pata mu a feyley na kulfu hun hem sibu nahī ni.

¹² Ko nuḡ kana, mu nyumba v hōfa a waluma hun tu tlay a bagam, la a fubi tarey hunt do; da v fey kōynde kana gu boḡ. ¹³ Halu na feyrika kana a fubi tarey boḡ, na sibra; la halu a Dufre leḡkām pane na pa a kulō hun bagri sibu na feyr. ¹⁴ Bunma duru a Dufre leḡkām dunt a Dufre gunda la ba. ¹⁵ Ke ase la, a Leḡkām kun na da naḡu ba yeke a leḡkām kun bagri na a bōri la gu hibol na kōynde a funi, la a leḡkām kun patu na hagatu a Dufre gunda la, kun patu v tu kaatu v yuru a Dufre: « Baaba, v sa!» ¹⁶ A Dufre Leḡkām gulle patu a kōseti v leḡkām ni, ke a Dufre gunda la hu. ¹⁷ U bage a Dufre gunda, ko v dara a hōle a hārēy hun di bole di bagra di fuma ni heḡ ni, v dara

a hõle la Kuristi, saba halı v mentruka la dı dı warga yoro, v mentra la dı dı dubey mu yoro .

A dubey hun a Dvfre hemõne dı fõma nı

¹⁸M nyaa v nyaŋ nyaŋ warga heŋ ba magala la a dubey hun a Dvfre bellı hõŋsu hu nı heŋ. ¹⁹Kun a Dvfre te take duru daalı la a kul-nyamam a wakatu kun a Dvfre bellı hõŋsu dı gunda dubey. ²⁰Saba kun a Dvfre te taka sole a gaabw hun go kun ı fıurı dabrı nı, gv ba yeke ke kun a Dvfre te take nangv gulle la boŋsu le, la a Dvfre la boŋsu gv le. La gv duru gv hõfu a tamhã : ²¹ke ase la, kun a Dvfre te taka koŋ gulle dara gv gulle la a yeyam bõrı tarey kun yoro gv wẽ, la gv dara a hõle a Dvfre gunda gulle daam kun hõfu a dubey koŋ nı. ²²U Nyaa halı nyaŋ kun a Dvfre te taka duru semmu a wolmi semsi mbala a kẽõŋ anı wẽ a hulam nı. ²³Gvko gudum dõ, vko mu, bunma da a Dvfre hãrãv nahı hõla heŋ hõle pote kun le a Dvfre leŋkãm, v mu semmu v bunde yoro v daalı a Dvfre kun hagatrı hu dı gunda, la v gulle daam fastı. ²⁴Saba a Dvfre hopte hu, la a tamhã dala. Bine fıv nika kun fıru tamhã, gvko a tamhã dõ kõynde, naana fıv fıru la tamhã kõynde kun dı nı? ²⁵La halı v fıruka tamhã kun v ba nı v daala gv la la a bun-sum. ²⁶A Dvfre leŋkãm mu bella hãŋsı hu, saba v go gaabı v bẽy kana v heme v zãa a Dvfre, la a Dvfre leŋkãm zãana a Dvfre hu nı la a wıusãm. ²⁷La a Dvfre anı nı kun wẽ a buna yoro nyaa kun dı leŋkãm boŋ ı zãa dı, saba dı leŋkãm zãanı a nyõv patıba nı, kana dı boŋ.

²⁸U nyaa kaŋ kã duru da gv bella a hãrẽy bunma boŋ a Dvfre nı la, bunma dıko a Dvfre fıre kana dı meye gv dı hoygi. ²⁹Saba a Dvfre fende dı zõ ba; dı fende mu dı fıru a humnı dı pa ba nyakı dı bıbõrõbı, kun patı dı bıbõrõbı nandı bağı dı nyumba kale põtı namba duru nı a nyõõndõ. ³⁰Bunma nı a Dvfre fende dı fı fıru a humnı koŋ, dı fıre ba la mu, bunma dı fıre namba mu, dı pane ba bağı bunma makı dı fıganı, bunma dı pane ba makı dı fıganı namba mu, dı pane ba la a hõle dı dubey yoro.

A Dvfre boŋey põtumu

³¹Ase v bole kõynde: halı a Dvfre wẽka la hu, anı la dey dı wol la hu? ³²Dıko anı ba laase dı gulle bıbõrõbı, kay dı dıge dı la a sum nı vko gulle; naana kana dı ba pata hu ı duru, v la dı bıbõrõbı? ³³Anı la bellı dı bunma a Dvfre zõe dı gulle nı? fıv kã, saba, a Dvfre la bağı ba bunma makı. ³⁴Anı la kõru ba fıru? fıv kã, saba Zezi Kuristi anı fıru la, la kun kũ dı fegete dı wẽ a Dvfre wõnde fıgreⁱ, la dı bağı a Dvfre zãanam hu nı. ³⁵Ase la kõrõtu hu la a Kuristi boŋey; A warga kesey wala a bun-yeyla kesey, a warga Zezi bõru koŋ nı, a ham, a kuylãm fıgãmã wãntı wãntı, kun fıufu, wala a sum? ³⁶Mbala kana gv wãrge a Wãrgrı yoro:

«Nko gulle v puma wẽ la v wõna nı wakatu kama.

Ba yełõ hu la mbala a kaareyma hun ba yavu la a kõkurufa.†

³⁷La, gvko duru nı, anı boŋ hu hoŋ pane v bağı a deysrıba keseyba. ³⁸M pũrãm ke : A sum, wala a feyley, wala malekav, wala a dabrı samba, kun wẽ nyaŋ wala kun bellı wote, wala a deylav, ³⁹wala a gaabw hun wẽ a dõbav nı, wala sãende hou nı, wala kun a Dvfre te taka duru, kaŋ kã ba deysra gv kõrõtu hu la a boŋey kun a Dvfre boŋse hu Zezi Kuristi v Daŋsa hoŋ nı.

A Dvfre la zõ İsrayel fıma dı fıru

9¹A nyõv m bolu, m ba wollõ, saba Kuristi la halı mu. A Dvfre leŋkãm zambaanı mu humnı patı mu kasetı ke m ba wollõ. ²Mu bunde fıbe la a bun-yeyla kesey la a wollumi hun ba dõgra. ³M boŋ a Dvfre fıv mko gulle hoŋ, m kõrõtu la Kuristi mu nyumba beŋ hãrẽy nı, mu nyumba bunma le mu fıge. ⁴Bunma le İsrayel fıma, a Dvfre

ⁱ8.34 wõnde fıgre a dubey fıge la gv

†8.36 ps 44.23

pane ba hagati di gunda di pa ba di dubey, di aadu, di deyley, di potlam, la kun di weye di bo di bagra ba nu.⁵ A Dufre pane ba a kagama keseyba bej mu, binma ni Kiristi sure a fubi tarey ni, Kiristi nandi le anu we kanj kama duru nyuni, a Dufre la di anu da a nanu halt a bada. Amina.⁶ Konj ba yata gu bo ke a Dufre weyga nanja sure bundu. Ke ase la; binma siri a kaga anu ba yiti lsrayel ni duru do le lsrayel fuma gulle gulle.⁷ La binma siri Abraham ni duru do le di gunda, saba a Dufre bole Abraham nu: « Izaki ni n dari a digə binma m bole m pata n la.»⁸ Kun yati gu bo ke a gunda binma a Dufre bole di pata namba, le a gunda binma ba kale Abraham digre gulle gulle, kay a gunda binma hul ke a boru la a keonj la bonju le namba do le a Dufre gunda.⁹ Ye kun a Dufre bole ke di bagra nanju weyga: «Nuɗ dombə wakati konj da m hagatura m be n ga, la n keonj Sara dara a biborobi.»^k

¹⁰ Gu ba kende gu feyfu, v ye na Rebeka mu, di hule benabu hi ba duru sa dum ten la, v kaga Izaki.¹¹ La la gu duru a gunda namba ba hule mbaa dom, ka, ba ba bage a harey wala a zaabi, la, da kun a Dufre meye di hoygi nanju fey kana di meye gu, a Dufre bagra kana di bonj,¹² gu ba yele la a tomə walluhi ga, la dikə a Dufre anu yiti la, di bole Rebeka nu: «A nyondə nandi wolla la a nyimde nandi nu.»^l ¹³ Kana a Warguri hej bole gu:

«M bonje Zakabu m kusti Ezayu»^m

¹⁴ Ko ase v bolu? A Dufre anu bagri kun ba make la wala? A bada!¹⁵ Ke ase la, di bole Moyizi nu: «M wumgra anu ni m bonj m wumgu, la m bagra a harey, anu ni m bonj m bagu a harey.»ⁿ ¹⁶ Ko, konja go la a fubi kun bonj, wala kun di turu gaabi, la gu wela la a Dufre dikə anu wumgru.¹⁷ A Warguri nahı yoro, a Dufre bole Faron nu: «M bage ni la a yuɗ da nko ni m hujvu mu gaabi, la da mu seere siri a seende konj duru nyuni.»^o ¹⁸ Nuɗ, a Dufre wumgru anu ni di bonj ni, la di pa anu ni di bonj bunde kurgu kurgu.

A Dufre zora di fuma kana di bonj

¹⁹ Ko gu dey ke n bollə mu nu: «Ko a se la pa a Dufre gotu di turu zergu ? Ke ase la, anu la dey di ganj kun di bonj ni?»²⁰ La nko, a fubi, anu la nko da n ti taka la a Dufre? A boore sale zigri anu lobu gu: « Ase la pa n lobu mu nuɗ kana wala?»^p ²¹ A subə lobro ba dey di bagu la di boore loburugu nanju kun di bonj wala, boore loburugu dum nanju da, di deya do di bagu la gu a sale kun hofu dubey wala a sale kun go dubey wala?^q

²² A Dufre kun bonje, di hujvu di bun-hurga la di pa ba horo di gaabi, di kve la di bunde handa la binma hem la di bun-hurga keɗ ba te a yeyam konj.²³ La di bage le, da di hujvu kana di dubey kesey sorba bej ni, ba darsama binma ni di wumge namba, binma ni di da fende di hemon da ba da a dubey konj.²⁴ Bakə namba, vko la, binma di yre a zuyfuma namba tillenu ten ten do, la mbaa binma ba yele a zuyfuma mu tillenu la.²⁵ Guko da di bole le a annabio Oze tite nu:

Bunma ba da yele mu fuma,
M yita ba la mu fuma,
la binma da ba bage mu bombə,
m yita ba la mu bombə.
²⁶ La fun da ba bolu ba ni le:

^k9.9 Gen 18.10

^l9.12 Gen 25.23

^m9.13 Mal 1.2-3

ⁿ9.15 Ex 33.19

^o9.17 Ex 9.16

^p9.20 Eza 29.16

^q9.21 Jer 18.6

" Na ba yeke mu fuma"

deŋ da ba yita ba la a Dufre ani feyfu bubenabu.»^f

²⁷ Ezay a annabio, dikɔ mu sebe kun zuru la Israyel: «Mbaa Israyel fuma pɔse handa da hilaŋa busɛ hu wɛ a yisa nyirɛ ni kana mu, gwɔɔ bunma fɛyri ba tilleni da la dari a hoptɛm. ²⁸ Saba a Daŋsa hibollɛ faɔ la wole wole di weyga a sɛnde koŋ nyuni.

²⁹ La mbala kana Ezay nandi fende di bo ke:

« Maana a Daŋsa ani halfu a dɔba la a sɛnde ba dugɛ hu ni a digre,
v bagra Sodom kana
v nyakra Gomoru^s

Dufre pata bunma pa Zezi a nyɔv duru makɔ am a panam

³⁰ Ko ase v bolu gu ni? U bole ke: a fuma bunma ba yeke a zuyfuma namba, bunma da ba yata da ba baŋi bunma makɔ a Dufre yigani namba, ba da ba baŋi bunma makɔ a Dufre yigani a nyɔv panam gulle; ³¹ la haya, Israyel fuma kun yati kana ba deysru ba baŋi bunma makɔ a Dufre yigani, ba ba deyse, ba lebe kun a deyley boŋ ³² A se gulle la? Saba ba ba yare da ba makɔ a Dufre yigani a nyɔv panam zambaani ni, ba nyifa ba bagra bunma makɔ a Dufre yigani ba tomɔ wallɔhi ni. La ba pike « a gende pikirigu naŋgu ni kun dobol a fuma », ³³ kun weyga a Wargirihu nahɛ weye i bo:

« Yena, m kontu Siyɔ saga ni a gende pikirigu,
a gende kun dobol a fuma.

La ani pa dikɔ a nyɔv ba koysrɛ.^t

10 ¹ Mu nyumba, kun mu bunde boŋ la kun m zaa ni a Dufre a zuyfuma ni, le ba da a hoptɛm. ² A nyɔv la, m dey m pa ba kaɛseti ke ba hɔfu a Dufre boŋey handa da ba soŋ di ni, la naŋgu ba mente la a hɔram haŋɛy. ³ Ba ba hɔre kana a Dufre pati a fɔmabu baŋi bunma makɔ dikɔ a Dufre yigani, la ba yare da ba baŋi ba gulle nyɔŋgu kana ba baŋi bunma makɔ a Dufre yigani. La nuŋka ba ba yome a bɔru kun a Dufre zaŋɛ di pati a fɔmabu baŋi bunma makɔ di yigani. ⁴ Saba a Kuristu le Moyizɔ deyley nahɛ soo, kun pati ani duru pa a nyɔv a Dufre pa di baŋi a fu ani makɔ a Dufre yigani.

A Dufre hoptru ani duru pa a nyɔv a Daŋsa Zezi ni

⁵ Moyizɔ kun waŋge kana a deyley pati a fu baŋi ani makɔ a Dufre yigani, di bole: «A fu ani baŋi kun a deyley bole gu baŋi duru feyrɛ iko gulle.» ⁶ La ye na kana gu weye kun zuru la kana fu baŋi ani makɔ a Dufre yigani weyga: «Ka n bo n bunde ni: Ani la belli nɔgo a dɔba ni?» Kun yati gu bo: da di pa a Kuristu yirgi di be v ga. ⁷ Wala: «Ani la belli yirgi a sɛnde hou?» Kun yati gu bo: da di yav a subruba daani di pa a Kuristu sɔri di be v ga? . ⁸ Ko ase gu bole? Koŋka bole: « A weyga naŋ tiifɛ n la, ga wɛ la n nyirɛ ni la n bunde yoro.» A weyga keŋ a nyɔv panam hilo kun vko sebru koŋ la. ⁹ Hali n lagate n nyirɛ, n bo a fuma yigani ke Zezi a Daŋsa la, la hali n pane a nyɔv n bunde yoro ke a Dufre fegete di n dara a hoptɛm. ¹⁰ Ke ase la, a bunde ni fu pati a nyɔv la a Dufre baŋi di ani makɔ dikɔ a Dufre yigani, la fu lagatra di nyirɛ di sebu, la a Dufre hoptru ani baŋi le. ¹¹ Saba a Wargiri bole: « Ani duru pa di a nyɔv ba bagra maana di hɔɔ.» ¹² Nuŋka a korɔtam go a zuyfu la ani ba yeke a zuyfu tilleni, ba duru Daŋsa dum ten ba hɔfu ani baŋi di haŋɛy ani yiti di duru

^f9.26 Os 2.25

^s9.29 Es 29.1

^t9.33 Es 28-16, Es 8.14-15

^u10.5 Lev 18.5

^v10.8 Det 9.4. Det 30.12; Det 30.14

^w10.11 Es 28.16

ni. ¹³ A Dufre tura nahī bole ke: «Ani durv bellt yurt a Daŋsa seere dara a hoptəm.^x
¹⁴ Bine naana ba bagrı ba yurt dı seere, halı ba ba pane dı a nyov? La naana ba bagrı
 ba pa dı a nyov, halı ba ba dımone ba weyrt dı weyga? La naana ba bagrı ba dımo
 ba weyrt dı weyga, halı fu ba sebe ba nı dı sebre? ¹⁵ La naana fu bagrı dı sebu ba
 nı dı sebre, halı bunma ba tıŋge gukō gulle goka? Gu wārgē mu: « Bunma sebrv a
 kibaruv dōndvhi benam hārēy.^y ¹⁶ La ba durv ba soŋe a kibarv dōndvgv naŋgv ni.
 Ezay bole: «A Daŋsa anı la pa a kibarv kuv v sebrv koŋ a nyov?»^z ¹⁷ Nuŋ, a kibarv
 naŋgv dōmōnam la bellt la a nyov panam, la a kibarv koŋ Kırıstı weyga la. ¹⁸ La
 m zıgra: a zvyfoma ba dımone la a kibarv dōndvgv koŋ? Ba hāndı dımone gu. A
 Wārgurtı bole:

Ba hilo sıre a sēende koŋ durv nyuni,
 la ba weynı tere halı a duniyā koŋ soo ni

¹⁹ La m zıgra kōynd: İsrayel fuma ba dımone la a waluma heŋ bi wala? A Wārgurtı
 yoro Moyıztı bole dō: ke a Dufre bole:

M pata na baŋı a bun-zamı la bunma ba yeke a digre gulle gulle
 M pata na buna hun la a digre kuv go a humnı feyhi.»

²⁰ Ezay bunde soŋe kala dı sebe ke a Dufre bole:

« Bunma da ba yata mv, na mv,
 m hūŋse mv gulle bunma da ba zāana mv kaŋ kā nı» ²¹ La kuv zuru la İsrayel
 fuma a Dufre bole:

«A Funde zaka gv zaka m nase mv wōna a foma
 bunma ba sontə, la bunma tārı mv ga.»^a

A Dufre ba dvgē İsrayel

11 ¹ Kō m zıgra: a Dufre dvgē dı fuma wala? A bada! Saba mkō gulle İsrayel fu
 la, Abraham nı m sıre, Benzame wōndre ni. ² A Dufre ba dvgē dı foma bunma
 dı fende dı zō. Na nyaa, le dō, kuv a Wārgurtı nahı bole a tıge fun a annabıo Eli bene
 hūŋsv a Dufre yıganı İsrayel fuma kuv baŋe dı. ³ «A Daŋsa ba kuv n annabıou, ba
 wurge a tıgıni hun ba lobe ba bagrı n nı a seyə nahı, m fēyē mv ten ten la ba boŋ ba
 kv mkō mv.» ⁴ La ase a Dufre yorbe dı nı? Dı bole: «M kone mv gulle nı bena musuv
 hı pē (7000), bunma ba kuroŋge a dufre kuv ba yıtı Baal yıganı.^b ⁵ Leda la, nyarŋ
 mv, a fuma kale boneŋə fēyfu kuv a Dufre zōe dı bagam ba nı gulle. ⁶ Dı zōe ba la dı
 bagam nı gulle kay ba tomə wōllvhi gulle dō, halı maana ba tomə wōllvhi la, a Dufre
 bagam nı ba bagra a bagam.

⁷ Ase v bolu gv nı? Kuv İsrayel fuma namba yatı naŋgv, ba ba da gv; la bunma ba
 zōe namba ten ten la da gv. La halı la sərba namba, ba ba dey mbaa gv dımo gv bi,

⁸ Kana gv Wārgē :

«A Dufre pane ba la a humnı sıbv,
 dı gaŋŋan ba yıba a naam,
 ba dınnə a dımōnam halı gv tē a funde koŋ.»^c ⁹ Davıdtı mv bole:
 «Maana ba dıv hagatı ba nı a kuŋsə, gv baŋı ba nı a yeke
 gv baŋı a kaŋ kuv dobol ba, maana ba da a nyumōnam.

¹⁰ Maana ba yıba zim təp, ba hagatı a nyırı!

Puŋgol ba bela fos.»^d

^x10.13 Jol 3.5

^y10.15 Es 52.7

^z10.16 Es 53.1

^a10.21 ps 19.5 : Det 32.21. Es 65.

^b11.4 1Roıs 19.10 1Roıs 19.18

^c11.8 Det 29.3 Es 6.10;

^d11.10 Ps 69. 23-24

¹¹ Kò m zıgra: a zuyfuma kunnu pike, ba sole ka ba gò ba hun wala? Lay lay! La bakò zongre nanɔv pane digə sərba namba deysi ba da a hoptəm, kana gu hūsru a zuyfuma namba bun-zamı. ¹² Bine halı a zuyfuma zongre nanɔv pane a duniyā koŋ a daam, la halı ba nyeeɛ gɔnam nahı pane digə sərba a daam; kò ba hoptəm daam fası fası bella la a härēy gu kısı handa.

Bunma ba yeke a zuyfuma hoptəm daam

¹³ Masaŋkò m bollu nako bunma ba yeke a zuyfuma ni koŋka: mko anı baɣı a tomo, anı ba tuŋge a fuma bunma ba yeke a zuyfuma ni, m dubsru mu tomde. ¹⁴ Da m hüsu mu digə bun-zamı, la gu pa fuma ba ni da a hoptəm. ¹⁵ Ke ase la, kunnu ba labale ba a kɔɔɔ ni a duniyā hagatə gu da a magalam gu la a Dufre tullenı, kò ase la baɣrı halı ba gɔne ba soŋ ba? Gu baɣrı mbala sırtı a sım ni gu yav a feyley ni.

¹⁶ Halı a buuru pote nanɔv baɣe a Dufre nyongu, a buuru bondo nanɔv mu a Dufre la halfu gu, halı a feɣu gu pena baɣe a Dufre hunı, gu wɔna nahı mu a Dufre la halfu hu. ¹⁷ İsrayel a feɣu kın ba yıtı a Oliviye kana la; kın wɔna karıkarı a Dufre tɔge; ıko tige ni , dı dēyēle nko anı ba yeke a zuyfu, n wē mbala tuure oliviye wɔnde kana: masaŋkò dı tırtı kɔrbere a duv hun a Oliviye nanɔv pena patı gu. ¹⁸ Guko la pa, n ba heme n huysi a wɔna tɔgu nahı. Naana n dey n nan n gulle? Nko dɔ hɔfu a pende nanɔv, la a pende nanɔv la hɔfu ni. ¹⁹ Gu dey n bolə mu nu: « La a wɔna heŋ tɔge da ba dēyēl mu ı tige ni.» ²⁰ Le da la, ba tɔge hu la saba ı kuye a nyɔv panam, la nko da ı tige n nyɔv panam gulle. La ka n be tı n gulle ni a saru, la kın kütı daa n gulle. ²¹ Ke ase la, halı a Dufre ba duɣe a feɣu zetigu wɔna, kò daa na gulle ke dı ba duɣra nako kın le tuure feɣu nanɔv wɔna. ²² Kò ye kana a Dufre härēy, la kana dı kaŋey; dı kaŋeyā ba daŋsama bunma sol ni, la dı härēy nko ni, la da n fēy dı härēy yoro da, halı le dɔ nko mu ba tɔgra n la a feɣu wɔnde kana. ²³ La bakò a zuyfuma halı ba ba fēyē ba nyɔv panam kuy yoro, a Dufre dēyla ba la ba tige ni (tıra grefe); saba a Dufre hɔfu a dey la kın gɔtu gu dēyēl ba kɔynde. ²⁴ Ke ase la nko tuure Oliviye kana wɔnde la ni, kın a Dufre tɔge dı tı grefe a oliviye fetıgu ni, guko ba yeke kana man gu baɣrı. La a zuyfuma kò, a oliviye fetıgu wɔna la ba: kò bakò grefə ba tige ni huymı la kütı.

²⁵ Mu nyumba m boŋə na hɔɔ a Dufre walı hērgı koŋ, kın patı ka na ye na gulle a humnı samba: İsrayel fuma namba ni gɔɔɔ fēyrā ba ba deysra ba dɔmɔ ba fayatu, halı gu tɛ kın digə sərba namba duvı fası dartı a hoptəm . ²⁶ La lenı İsrayel fuma duvı bellı da a hoptəm, kana a Wārgırtı nahı bole gu:

«Anı patı ba, ba gulle sıta Stıɔ
dı pata bunma sırtı Zakɔbu ni ba tām kendı»

²⁷ Ye mu aadı kın m nyırı la ba
kunnu m bellı tıgı ba walı zaabıv.

²⁸ Halı v yeke a zuyfuma namba gaŋam a kıbarı dɔnduɣu nanɔv ni, ba hagatə a Dufre alba, nako digə sərba namba härēy ni; la halı v yeke kın a Dufre zēe ba dı tıgı nanɔv, a Dufre boŋ ba ba kaɣama namba gulle. ²⁹ Saba a Dufre ba hagatra dı soŋ kın dı pane, dı ba duɣra bımma dı yure. ³⁰ Ke ase la, pote na ba soŋe a Dufre ni, la masaŋkò, a Dufre wɔmge na ni, kın a zuyfuma namba ba soŋe dı ni gulle. ³¹ Bakò ni, kaŋ dum nanɔv la. Masaŋ niŋ ba ba soŋe a Dufre ni, da a Dufre wɔmgu na ni. Guko bellenu, bakò mu deysra ba da a Dufre wɔmgam. ³² Saba a Dufre pane a fumabu duvı gaŋ ba soŋ dı ni, da dı hūŋsv ba duvı ni dı wɔmgam.

A Dufre pɔtey handa

³³ A Dufre pɔtey handa! Dı humnı la dı hɔram tumey ! Anı le dey dı hɔɔ dı humnı tıgam? Anı dey dı hɔɔ kın dı meyē dı hoygi ? ³⁴ Kana a Wārgırtı bole gu:

«Anı la nyaa a Daŋsa hūnamam?
Anı la baɣı dı segelo?»

³⁵ Anı la fendı dı pa a Dvfre nı kañ,
da a Dvfre yırtı dı gorgı dı nı ?»^e

³⁶ Saba ı dırv dıko ga ı stı, ı dırv dıko zambaanı nı wē, la dıko hını la. A Dvfre
da a dubey halt a bada! Amina!

A feyley feley la Kurıstı

12¹ Mu nyumba, kō m zāanı na, kın a Dvfre hōñse hu nı dı hārēy, zañ na a gulle
na pa mbala a seyē hun feyfu, ı dōndu a Dvfre nı, guko le a pōtōlam gulle kın
na heme na pōtōl dı . ² Ka na zañ a duniyā koñ manu, la dıgu na a Dvfre pa na a
humnı feyhi feley dı tıgati na buna, da na deysı na hōro na kōrōtu kın a Dvfre boñ:
kın hārēy, kın te dı humnı, la gu hārēy fası.

³ A Dvfre kın bage mu nı gulle, m bolu anı kama na yoro nı, ka dı zañ dı gulle dı tı
fun dı ba tere, la maana anı kama kon dı gulle fun dı mañ, kana makı a nyōv panam
kın a Dvfre pane dı. ⁴ Ke ase la mbala kana v hōfu kulō dım ten, la gu hōfu yasau
wōlo, la yasa kama la kın gu bagrı la. ⁵ Le kana da la, mbaa la kın v bage fuma
kulō dum ten la hu, v la Kurıstı mentu nı, la v dırv dıyē la dombē mbala kana
a Dvfre pane anı kama. Kō halt a Dvfre pane fu a hōle da dı weyrı a annabio kana,
maana gu yom a nyōv panam bōrv. ⁷ A fu hōfuka a hōle kın wōllu a fuma nı, maana
dı wōl. Anı hōfu a sebolam hōle, maana dı sebol. ⁸ Anı hōfu a benı panam hōle, maana
dı pa a benı. Maana anı patı, ka dı be mey dı yeli la dı patı. Maana anı wē a fuma
yıganı, dı ye ba gu hāñstı. Anı hāñsrı a fara samba, bagı gu la a bun-dōnmı.

⁹ Maana na boñey bagı nyōv nyōv boñey. Kurıgı na zaabı, la na dı na gulle la a
hārēy. ¹⁰ Boñsu na dombē, a nyabre boñey, kañsrı na gulle la dombē dubsēm. ¹¹ Ka
na bagı a sarsıgōv samba, la bagı na bunma tı kasu, na wōl a Dañsa nı la na buna
dırv . ¹² Bagı na a bun-dōnmı kın na tırv tāmhā gulle; kın na buna a warga yoro;
bagı na a Dvfre zāanam na ba dıgra. ¹³ Hāñstı na v nyumba a nyōv patıba bunma yatı
a hāñsam, soñ na a balba yiti na dāy nı.

¹⁴ Zāa na a Dvfre, dı tı bunma wargrı na nyufı nı a barke, zāa na dı tı ba nı a
barke, la ka dı si ba. ¹⁵ Bagı na a bun-dōnmı la bunma bagrı a bun-dōnmı, kom na
la bunma kommu . ¹⁶ Makı na la dombē. Ka na zañ nyu la dı la a kesey yaram, la
soñ na, na bagı a yırgı nı gulle tomē, ka na ye na gulle a humnı samba.

¹⁷ Ka na gorgı fu kā nı a zaabı kın dı bagrı na a zaabı. Tı na gaabı na bagı a fuma
bunma bagrı a hārēy a fuma dırv yıganı. ¹⁸ Halı gu deyka, la gu kundv ke nakō ga
la, fey na la a bōanı la a fuma dırv. ¹⁹ Mu folbē bombē ka na tıgı na gulle nı a bunde,
la na dıgv na a Dvfre bun-hınnam nı a tıge, saba a Wārgırı nahı yoro a Dañsa bole:
« A bun-tıgam mko la halfu , mko la bellı yırtı anı kama nı dı tomde.» ²⁰ La a hām
hōfuka n alō, pa dı, dı dı; halı a nyınnı hōfuka dı pa dı dı nyō, saba kın n bagrı nuñ,
mbala a hānkela* n puommu dı nyunı . ^{fg} ²¹ Ka n dıgv a walı zaabı deysı nı, la
bagı anı bagrı a hārēy dı deysı a walı zaabı.

A dabrı samba nı soñəm

13¹ Fu kama heme dı soñ a dabrı samba + yuba + bunma ba sēyē nı. Ke ase la
a dabrı kā go kın ba sıre a Dvfre ga, a dabrı hun wē dırv a Dvfre la sēy hı.
² Kō nuñka anı billı a dabrı nı dırv kın a Dvfre sıge nı dı billı, la bunma billı gu nı
bellıla a Dvfre gırv kōtam ba nyunı. ³ Ke ase la a gırv gıttıba go a funı halı fu bage
a hārēy kala fu bage a zaabı da. N boñē ka n fungu a dabrı samba namba wala? Kō

^e11.35 Ezay 40.13

^f12.20 Det 32.35, Prov 25.21-22

^g12.20 A hānkela* n puommu dı nyunı: yere gu yata gu bo gu wēla mbala la a koy, gu zu dı, gu
dey gu pa dı dañsa tıgati a humnı.

bagi a hārēy la n dara ba nanu. ⁴Saba a dabri a Dufre tomə ni gu wē da gu pa n bagi a hārēy. La hali n bagi a zaabi fungu a dabri ; ke bundu dɔ pa gu hōfu a deyila gu nyumən, gu wē la a Dufre tomə ni, da gu hōjsu a Dufre bun-hunnam ani bagri a zaabi ni. ⁵Guko la pa v heme v soŋ a dabri samba ni da a Dufre bun-hunnam laasi hu ten ten dɔ, la da v humni hurey ni la. ⁶Guko la pa na yiti a lampɔv mu, saba bunma sontu hi namba a Dufre tomde ni ba wē da ba wɔl a tomde koŋ. ⁷Pana ani kama ni kun di yom na: yiri na a lampɔ keseygu ani ni na heme na yiri gu, yiri na a lampɔ boneŋə n ani ni na heme na yiri gu, fungu na a yibre, ani yibre na heme na fungu, la ba dubsu ani na heme na dubsu.

N dondo boŋey

⁸Ka na hōgɔ fu kama hubre, hali a boŋey da dɔ kun na heme na boŋsu dombə. Ani boŋ di dondo hibole a deyley fast. ⁹Ke ase la a deyley heŋ weynti hun bo: N ba yommə , n ba kvra, n ba bunnə, n ba bagra a bɔnɔ daam la didum kaŋ, la a deyley heŋ weynti sɔrhi heŋ nahī dɔruv guməne a weyga keŋ yoro: «N boŋsrə n dondo mbala kana n boŋ n gulle.» ¹⁰Ani hōfu a boŋey ba bagra zaabi kə di dondo ni: kɔ a boŋey hibole fast a deyley.

Hemɔ gu kendu Zezi benam gulle

¹¹Kun na nyaa a wakati kun yoro v wē: a wakati la kun na heme na hun na dem ni la; saba nyan a hoptəm worom hu gu kɔsi kunnu v pane a nyɔv. ¹²A nyirē tumse, a wotre worom a fulam, v dɔgu na a yuku tomə dɔru, la v zaŋ a pəndugu wol-sorou v bā. ¹³U fey na la a fɔru pɔrmī mbala a fire nyəŋgəm, v daa na v gulle la dɔru wala la nyɔrɔv gu gamsru, a tomə zɔgamsu, a yuba bagam, a takafi, la a bun-zami. ¹⁴Hebu na Zezi Kiristi a Daŋsa mbala a kvay kana, la ka na dɔgu a kɔlɔ koŋ kun boŋ hal na, da na bagi kun gu boŋ.

U ba heme v giri v nyundo giru

14 ¹Soŋ na ani ba bure a nyɔv panam yoro, ka na huysi di humni kun ni. ²Mbala a nyanŋanɔŋ, didum nyifa di dey di di kaŋ kə dɔru, kunde didum mu, ani ba bure a nyɔv panam yoro a ferimɔvbu da di dɔru. ³Maana ka ani dɔru kaŋ kə dɔru huysi ani ba dura dɔfi gɔrɔ, la ani ba dura dɔfi gɔrɔv ka di giri ani dɔru kaŋ kə dɔru giru, saba a Dufre soŋe dɔkɔ mu. ⁴Ani la nkɔ da n guti fu sɔrɔ tomə wɔlɔ giru? Di huke gu hāŋsi di tomde ni, di sole, gɔkɔ dɔi ani ni di wɔllv nandi nyu, la di hufa gu hāŋsi saba a Daŋsa hoŋ hōfu a gaabi di tokru di. ⁵Didum bolə ke a sɔrē koŋ hārey la kɔ a sɔrē koŋ, didum mu ni a sɔyā dɔru maŋa. Maana fu kə deysi di hɔrɔ kana la gu di humni ni di hɔrɔ gu hāŋsi. ⁶Ani yeli a sɔrē hārēy kɔi gu dondo, bagra gu la a Daŋsa dubey ni, ani dɔru kaŋ kə dɔru bagra gu la a Daŋsa dubey ni. Ke ase la di posrə a Dufre barka la di di. Ani ba dura kaŋ kə dɔru, dɔkɔ mu bagra gu la da di dubsu a Daŋsa , la dɔkɔ mu posru a Dufre barka. ⁷Ke ase la, fu kə hu ni ba feyɔ di gulle ni gulle. La fu kə hu ni ba sɔbra di gulle ni gulle. ⁸U feyfu kə a Daŋsa ni gulle v feyfu, la v sɔbrɔka a Daŋsa ni gulle v sɔbrɔ. Kɔ v feyfə we v sɔbe we a Daŋsa la halfu hu. ⁹Saba a Kiristi sɔbe la di fegeti da di bagi bunma sɔbu la bunma feyfu Daŋsa. ¹⁰Kɔ nkɔ a sela pa n guti n nyundo? wala nkɔ a sela pa n huysru n nyundo? U dɔru bella hɔki a Dufre yigani da di giri v giru. ¹¹Saba a Wārgiri bole:

«Mkɔ a Daŋsa feyo, m bollu gu:

a fumabu dɔru kuroŋgrə mu yigani,

la ba dɔru lagatra ba nyiyā ba dubsu mkɔ a Dufre.» ¹²Kɔ nuŋka, fu kama hu ni sebra a Dufre ni di gulle wali.

U ba heme v pa n nyundo sol

¹³ Kɔ v dɔgv na dombə giru giram; baɣi na kana ni na ba bagra kaɲ kã kun belli la na nyundo ni a pikəm wala a soləm. ¹⁴ M nyaa, m pūram fasti, a Daɲsa Zezi zambaani ni kaɲ kã go kun ba surifa, la hali fu yele kaɲ ke gu ba surifa, gu hagatə kun ba surifa di ni. ¹⁵ Hali n yeyraka n nyundo bunde kun n diri ni gulle, n ba yafa kana makɪ la a boɲey. Daa n gulle ka a diw da gulle n sumgu n nyundo ani ni Kuristi sube. ¹⁶ Kaɲ kun hārēy na ni, ba heme gu baɣi sərba ni kun ba dari ba weyrɪ a zaabi. ¹⁷ Ke ase la a Dufre halmɪ a dirɪgu wala a nyɔrgu walt dɔ, la a makam a Dufre yigani, a bəani la a bun-dɔnmɪ kun a Dufre leɲkəm patɪ walt la. ¹⁸ Ani wollu a Kuristi nuɲ kana tere a Dufre hɔmni, la a fɔmabu hūɲsvra gu make.

¹⁹ Kɔ v yari na kun belli la a bəani la kun yagu la v duru yigani. ²⁰ Ka a diw pa n yey a Dufre hoptam tomde koɲ. A pūrēɲa la a diw duru dey ɪ di, la gu ba hārēyā fu di kaɲ, kunde gu bella la n nyundo ni a Dufre bɔru dugam. ²¹ Kun hārēy ka n wōm a nummu, ka n nyɔ a hunam, bo ka n baɣi kaɲ kã kun patɪ n nyundo dɔgv a Dufre bɔru. ²² A nyɔv panam kun n hōfv koɲ, hōgɔ gu n gulle ni a Dufre yigani. A nyu dɔnmɪ wē ani ba kotra di gulle giru kun di yeli gu make a bagam ni. ²³ La ani diri la di hōfv a hɔmni weyrɪ la a diw nahɪ, kɔtə di gulle giru, saba di wolle yabrey ba sita a Dufre nyɔv panam wolle yabrey yoro, la a wolle yabrey duru kun ba bage a Dufre nyɔv panam wolle yabrey a walt zaabi la gu.

U heme v yari kun dɔndu n dondo ni, kay kun dɔndu v gulle ni dɔ

15 ¹ Uko bunma biri a nyɔv panam yoro, v heme v hɔrɔ bunma ba bure a nyɔv panam namba ni hali gu hāɲsi, la ka v yari kun dɔndu uko ten ten ni. ² Maana ani kama v yoro baɣi kun dɔndu di dondo ni di hārēy ni, da gu yau la a nyɔv panam yigani. ³ Ke ase la, a Kuristi ba yare kun dɔndu di ni. Kana a Wārgiri bole: «Bunma tugɔm ni namba tugɔmam nahɪ sole mko nyuni.»^h ⁴ Bine, kun duru wārgɪ a Dufre tirama nahɪ yoro pote, ɪ wārgɛ da ɪ sɛbɔl hu, kun patɪ, a bun-sum la a beni hun ɪ patɪ hu zambaani ni, v da a tamhā .» ⁵ Maana a Dufre ani ga a bun-sum la a beni daam sɪti pa na kana na deysri na dɔmɔ dombə handa, kana Zezi Kuristi boɲ gu, ⁶ kun patɪ la bunde dɔm la hilo dɔm, na dubsu a Dufre, v Daɲsa Zezi Kuristi sa.

A hilo dɔndɔgv a fuma duru ni

⁷ Guko ni, da a Dufre da a dubey, soɲ na dombə kana a Kuristi hoɲ soɲe na. ⁸ Ke ase la, m bolu gu na ni, Kuristi hagatə a tomə wɔlɔ a zuyfuma ni, da di hibol kun a Dufre bole ba kagama ni ke di bagra ba ni, kun hūɲsvr ke a Dufre a nyɔv bagrɔ la di. ⁹ Bunma ba yele a zuyfuma namba ko dubsrə a Dufre di wōmgam gulle, kana gu bole a Wārgiri nahɪ yoro:

« Guko la pa m nanta n la a digəmə bunma ba yele a zuyfuma namba tulleni,
la m lellə m dubsu n seere.»ⁱ

¹⁰ A Wārgiri nahɪ yoro, gu bole kɔynde:

«A digəmə beɲ, ti na dɔɲsɔ, na la a Daɲsa fuma!»^j

¹¹ Gu bole kɔynde: «Nako a digəmə sərba namba duru dubsuna a Daɲsa, maana a fuma duru nan di!»

¹² A annabio Ezay mu bole:

Ani sɪti Zese ni bella,

Di hɪnta da di dabsu a digəmə ni;

^h15.3 ps 69.10

ⁱ15.9 ps18 50; 2 Sam 22.50

^j15.10 Det 32. 43

la dikō ni a digēmā duru tura tamhā.^k

¹³Maana a Dufre anī patī fū tī tamhā, hibol na la a bun-dōnōmī la a bəəni duru na nyōv panam dikō ni zambaani, da na hibū la a tamhā, a Dufre leŋkəm gaabi zambaani ni.

Pol tomde bunma ba yeke a zuyfuma tullenī

¹⁴Mu nyumba, mko gulle kō pūrām na hibe la a hārēy, la a hōram duru hibe na, na dey na segel dombə. ¹⁵La gu duru, m ba tirige mbaa, mu tte koŋ yoro tignimə zaagu ni m wārge na ni, da m hundatī na kün na da dōmōne. M wārge nuŋ saba a Dufre bagam mu ni, ¹⁶dī bage mu la Zezi Kūristi tomə wōlō, bunma ba ye a zuyfuma tullenī. A Dufre gōrge mu la hōle ni da m sebu dī Kībaru Dōndugv, kün patī a fuma bunma ba yeke a zuyfuma namba bagri a hārāvugv kün dōndv a Dufre ni, a hārāvugv kün a Dufre leŋkəm gōrge hōle ni a Dufre ni. ¹⁷Kō mu la Zezi Kūristi mēnti n dondre gulle, m dey m nan mu gulle kün zuru la a Dufre tomde koŋ. ¹⁸Ke ase la, halī m sontuka m bo kaŋ, kala kün Kūristi yomone la mko dī bagri da dī be la bunma ba yeke a zuyfuma ba soŋ a Dufre ni. Dī bage gu la la a weyni, la a tomə, ¹⁹a Dufre leŋkəm gaabi zambaani ni la a siləŋkeenəu la a hāynde. Nuŋka la kün m sebe a Kībaru Dōndugv koŋ zaa Zeruzalem kala gu tere Illyrie halmī. ²⁰La m boŋse m sebu a Kībaru Dōndugv koŋ a tigni heŋ ni ten ten fun ba ba dōmōne ba weyri a Kūristi weyga, kün patī ka m lobu a daŋ suŋa kün fū sōv kone nyuni. ²¹Nuŋka m bage kün ba bole a Wārguri nahī yoro:

«Bunma ni ba ba sebe Kūristi walī narā,
bunma ba dōmōne ba weyri dī walī dōmōna.¹

Pol hemən da dī yav Rəm

²²Gukō la ganŋan mu ney wōlō m be na ga. ²³La masaŋkō kün m kuvē mu tomde a halmu heŋ ni, la kün dakī zaa a zenə le kün m boŋse m be ye na; ²⁴halī m bene yagu Espāy; m nyifv m gondəm ni, m boŋ m na na, la m da na ga kün m boŋ a bōru koŋ gulle, kün duru la, m tufə na ga a wakatī dige. ²⁵La masanda nuŋ kō, Zeruzalem m yagu da m wōl a tomde a nyōv patiba bunma wote deŋ namba ni. ²⁶Ke ase la, Masedoni la Akay nyōv patiba tigi a humni da ba mēnti a hārāv ba pa a nyōv patiba fara samba bunma wē Zeruzalem. ²⁷Bakō gulle la tigi gu humni, la a nyōv, ba heme ba bagri gu ba ni; saba a nyōv patiba bunma le a zuyfuma namba tere ba daam kün ba da a Dufre ga la a nyōv patiba bunma ba yeke a zuyfuma namba; kō bunma ba yeke a zuyfuma namba mu heme ba zaŋ ba duniyā kaŋ ba hāŋstī ba. ²⁸Halī m hāŋsale a walī koŋ m kendī, m tī a tomhi nahī a nyōv patiba bunma wē Zeruzalem namba wōnde ni, m yaga Espāy la m yommə na ga. ²⁹M nyaa m bellika na ga, m teta na ga la a barke handa handa hun Kūristi patī nahī.

³⁰Mu nyumba, ye na kün m zāa na la v Daŋsa Zezi Kūristi la a Dufre leŋkəm boŋey, hāŋstī na mu m wol, zāa na mu ni a Dufre. ³¹Zāa na a Dufre ka m zu Zude fuma bunma ba yeke a nyōv patiba namba wōna ni, la da a hāŋsam hun m yagu la Zeruzalem a nyōv patiba namba soŋ hī la a bun-dōnōmī. ³²Le, halī gu kundə a Dufre humni boŋey la, m bella na ga la a bun-dōnōmī, la m tufə na ga dige m fōv. ³³Maana a Dufre anī ga a bəəni sūtī, tugo la na duru. Amina.

Pol posuu

16 ¹M bolu na ni na ye Febe walī, v weymey, anī wōl Saŋkre Dufre daŋ ni. ²Soŋ na dī a Daŋsa seere ni, kana gu heme gu bagri a nyōv patiba la dombə tullenī.

^k15.12 Ezay 11.10

¹15.21 Ezay 52.15

Hānjsi na dī kun dūrv nī dī dey dī boŋsu na hānjsam. Diko hānse a fūma handa, la mko gille mv.

³ Posu na Prisilli la Akilasi, mv wollu dombə Zezi Kırıstı tomde koŋ yoro. ⁴ Ba duge ba gille puma da ba hoptu mv pumde. Mko ten ten dō posru barka, a Dufre dāy hun ba ye le a zuyfuma huni nahī dūrv la posru ba barka. ⁵ Posu na mv Zezi nyumba menti-dondre kun mentri Prisilli la Akilasi namba daŋ. Posu na Epayneti mv boŋo anı fendi dī pa a nyov Azi halmı nı. ⁶ Posu na Mari anı wōl na nı handa. ⁷ Posu na Andronikusi la Zuniası, mv la ba a hulaba la, la v tugle a kasu daŋ nı la dombə. Ba hōfa a booni a tombə namba tilleni, la ba fende mv mbaa ba hagati Kırıstı nyov patıba.

⁸ Posu na Ampliatusı, m boŋo a Daŋsa nı. ⁹ Posu na Urbē v wollu dondo Kırıstı tomde yoro, la mv boŋo Stakıstı. ¹⁰ Posu na Apellesı, anı tomə hūŋsrı dı nyov panam Kırıstı nı. Posu na Aristobul daŋ fuma namba. ¹¹ Posu na Herodionı, mv hulayo. Posu na Narsıstı daŋ fuma namba bunma patı a Daŋsa a nyov. ¹² Posu na a kēoŋ Tryfenu la a kēoŋ Tryfostı, bunma wollu a Daŋsa nı. Posu na a kēoŋ Pesıdı m boŋo, anı wōl handa a Daŋsa nı. ¹³ Posu na Rufusı, anı a Daŋsa zōē, la dı nya, anı le a nya mko mv nı. ¹⁴ Posu na Asynkrıtı, Fulegon, Hermesti, Patrobastı, Herması, la a nyov patıba bunma wē la ba. ¹⁵ Posu na Filologe la Zuli, Nere la dı weymey, Olympastı, la a nyov patıba bunma wē la ba.

¹⁶ Posu na dombə a na *bigi dombə na posu dombə a nyabu posəm*. Kırıstı nyumba dūrv tūŋgrı na nı a posuu.^m

Pol segel segeləmfi tēesi a nyov patıba namba nı

¹⁷ M zāanı na mv nyumba, na daa na gille la a fuma bunma bellı la kōrōtamfi na la dombə tilleni, la ba patı a nyov patıba namba dugv a Dufre bōrv, kun ba wollu la a sebolam kun na daa koŋ. Hēysi na la ba. ¹⁸ Saba nuŋkana fuma ba wolla a Kırıstı v Daŋsa hoŋ nı, la ba gille fōrfı nı ba wollu! La a weynı dōndı, la ba a weynı nyuley nı ba zōmgōm a fuma bunma ba kindifə. ¹⁹ Nakokō, a fuma dūrv nyaa na soŋəm nı; mv bunde dōndv nakō gille, la m boŋə na baŋı a hūmnı samba da na baŋı a hārēy, la na baŋı bunma sırfıv da na gil a zaabı. ²⁰ Gu ba tūŋgra la a Dufre anı ga a bəəni sıtı hoŋ nam a Seytaanı na wolə hou. Maana a Daŋsa Zezi baŋı na nı.

²¹ Timote, mv wōl dondo posru na, gv dakı Lusıstı, Zasōŋ la Sosıpatertı mv hulaba.

²² La mko, Tertıstı, anı ba pane dı wārŋı a tute koŋ, m tūŋgrı na nı mv posuu a Daŋsa anı menti hv hoŋ yoro.

²³ Gaius, anı daŋ mko Pol yıtı, posru na. Diko daŋ a nyov patıba namba mentri. Erastı a saga naŋka marı konto, posru na, gv dakı la Kartusı mv nyındō. ²⁴ [Maana a Daŋsa Zezi Kırıstı baŋı na dūrv nı. Amina]ⁿ

A nanv kendıŋı

²⁵ U dubsuna a Dufre anı hōfv a deyla dı pa v baŋı a gaabı samba a Kıbaru Dōndugv, kun hilo m sebrıv kun zuru la Zezi Kırıstı, la kun nı v da v hōrv a Dufre tomde hērıŋı naŋgv. A tomde koŋ ba hōgle gv la hērıŋı hērıŋı zaa a bada. ²⁶ La masaŋ, a annabiou tirama nahı la kerete gv kana makı kana a Dufre anı go kendam pane gv bōrv, dı pane a digəmə namba dūrv a hōram naŋgv da ba pa dı a nyov la ba soŋ dı nı. ²⁷ Maana a Dufre anı dūm ten le a hūmnı sa, da a dubey, Zezi Kırıstı zambaanı halı a bada Amina.

^m16.16 Bakō wakatu naŋgv, a posəm koŋ, bakō bigrı dombə ba mvŋusu dombə kun hūŋsrı na boŋ dombə zamba go na la dombə tilleni Pol bo ke a Dufre fuma le ba posuru dombə

ⁿ16.24 a verse koŋ go tıra gırv yoro